Oświadczenie złożone
przez senatora Waldemara Witkowskiego
w dniu 28 kwietnia 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Zwracam się do pana Andrzeja Domańskiego, ministra finansów, w sprawie rewizji progu podejmowania czynności egzekucyjnych w sprawach drobnych należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym.

Obecnie koszty upomnienia doręczanego zobowiązanemu przed wszczęciem egzekucji administracyjnej wynoszą 16 zł. W praktyce istotne znaczenie ma również mechanizm odnoszący się do dziesięciokrotności kosztów upomnienia. Oznacza to, że przy obecnej wysokości kosztów upomnienia próg ten wynosi 160 zł. Poniżej tej kwoty wierzyciel może, z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów, wstrzymać się z podejmowaniem czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych.

W tej sytuacji wydaje się zasadne rozważenie, czy wskazany próg nadal odpowiada realnym kosztom obsługi drobnych zaległości publicznoprawnych. Od czasu ustalenia obecnej wysokości kosztów upomnienia wzrosły koszty pracy urzędniczej, koszty obsługi korespondencji, koszty systemów informatycznych oraz ogólne koszty prowadzenia czynności administracyjnych. W sprawach dotyczących należności o niewielkiej wartości pełny cykl obsługi zadłużenia – obejmujący m.in. identyfikację zaległości, przygotowanie i doręczenie upomnienia, ewidencjonowanie wpłat, monitorowanie sprawy oraz ewentualne skierowanie jej do organu egzekucyjnego – może pozostawać nieproporcjonalny do kwoty dochodzonej należności.

Prowadzi to do sytuacji, w której aparat administracyjny angażuje zasoby organizacyjne i finansowe w dochodzenie należności o wartości bagatelnej, a ekonomiczny efekt takich działań może być ograniczony. Problem ten dotyczy w szczególności należności publicznoprawnych takich jak podatki, opłaty, niepodatkowe należności budżetowe, należności jednostek samorządu terytorialnego oraz inne należności pieniężne dochodzone w trybie egzekucji administracyjnej.

W związku z powyższym zwracam się do pana ministra o analizę i podjęcie ewentualnych prac legislacyjnych mających na celu:

— rozważenie podwyższenia obecnego progu 160,00 zł, wynikającego z odniesienia do dziesięciokrotności kosztów upomnienia, do poziomu bardziej adekwatnego do aktualnych kosztów obsługi administracyjnej drobnych należności publicznoprawnych;

— ocenę możliwości zmiany mechanizmu ustalania tego progu, tak aby był on okresowo waloryzowany albo powiązany z obiektywnym wskaźnikiem kosztowym;

— zracjonalizowanie wydatków administracyjnych poprzez skoncentrowanie działań organów wierzycielskich i egzekucyjnych na należnościach o istotniejszym znaczeniu fiskalnym;

— ograniczenie obciążenia obywateli kosztami egzekucyjnymi w sprawach o charakterze bagatelnym, które niejednokrotnie wynikają z przeoczeń, opóźnień technicznych lub błędów systemowych, a nie ze złej woli zobowiązanego.

Podwyższenie albo urealnienie tego progu mogłoby stanowić przejaw pragmatyzmu gospodarczego oraz realizacji zasady proporcjonalności w działaniu administracji publicznej. Nie oznaczałoby to rezygnacji z dochodzenia należności publicznoprawnych, lecz pozwalałoby lepiej dostosować intensywność działań państwa do wartości dochodzonej należności oraz faktycznych kosztów jej obsługi.

Uprzejmie proszę o informację, czy Ministerstwo Finansów prowadziło w ostatnich latach analizy dotyczące kosztów i efektywności dochodzenia drobnych należności publicznoprawnych w trybie egzekucji administracyjnej, a także czy resort rozważa zmianę obecnego progu lub mechanizmu jego ustalania.

Waldemar Witkowski
senator RP
przewodniczący Komisji Edukacji